

De inrichting van het Wilhelminaplein in Leeuwarden is een politiek omstreden stadsproject dat bureau Hosper tot een zeer goed einde heeft gebracht. De nieuwe openbare ruimte versterkt de eerdere stedenbouwkundige ingrepen.

De inrichting van het Wilhelminaplein is het sluitstuk van het project Nieuw-Zaailand, een staaltje stadsreparatie in Leeuwarden. Een kaal marktplein boven een parkeergarage is omgevormd tot een verblijfsplein met een hoge kwaliteit. Nieuwbouw verkleinde de overgedimensioneerde ruimte met haar rafelige randen. In de lengterichting kwam historische woningbouw met winkels en horeca in de plint, ontworpen door Soeters Van Eldonk architecten. Op de kop staat het iconische Fries Museum van architect Hubert-Jan Henket. Dat het plein niet meer symmetrisch ligt ten opzichte van het neoclassicistische Gerechtshof tegenover het museum, werd op de koop toegenomen.

Hosper bestraatte het plein met drie kleuren natuursteen. Dat tapijt straalt rust en overzicht uit, terwijl het vol speelse onregelmatigheden zit. De stenen liggen gegroepeerd in scherven met een verschillende oriëntatie, gescheiden door onder meer waterafvoeren en lijnvormige ledverlichting. Een aantal bomen is over de ruimte verstrooid. De fontein is een speelplek voor kinderen, biedt verkoeling op warme dagen en zorgt voor een voortdurend zacht geklater.

Het plein voegt zich met grote vanzelfsprekendheid in de stedelijke ruimte. Het tapijt ligt aan alle kanten los van de gevels. Het introduceert geen dominante nieuwe lijnen. Het laat zo,

ondanks de asverschuiving, het Gerechtshof in zijn waarde. Tegelijk is het een waardig voorplein voor het nieuwe museum. Die vanzelfsprekendheid is een prestatie op zich. Nieuw-Zaailand was omstrede. In 2006 overleefde het plan ternauwernood een referendum: de meerderheid van de deelnemers stemde tegen, maar de opkomst was te laag. Bij de inrichting door Hosper mocht het publiek zich opnieuw uitspreken. Daaruit bleek een voorkeur voor deze rustige uitstraling met ruimte voor allerlei gebruik. Met name de bomen bleven echter gevoelig liggen. Marktlieden en kermisexploitanten, maar ook het museum, vreesden dat ze de ruimte zouden blokkeren. Ze zijn er toch gekomen. De meerstammige zilversdoorns hebben volume maar houden diepte in het plein. Zonder evenementen te hinderen. Integendeel: vorig jaar stond het Wilhelminaplein bomvol toen de radiozender 3FM er het jaarlijkse Serious Request organiseerde.

• Peter Paul Witsen

Ontwerp. Een kaal marktplein is omgevormd tot een aangename verblijfsplek. Op de kop staat de nieuwbouw van het Fries Museum (rechts) – daardoor ligt het plein niet meer symmetrisch ten opzichte van het Gerechtshof.

Avondbeeld van het Wilhelminaplein met zicht op het Fries Museum. Foto's Pieter Kers